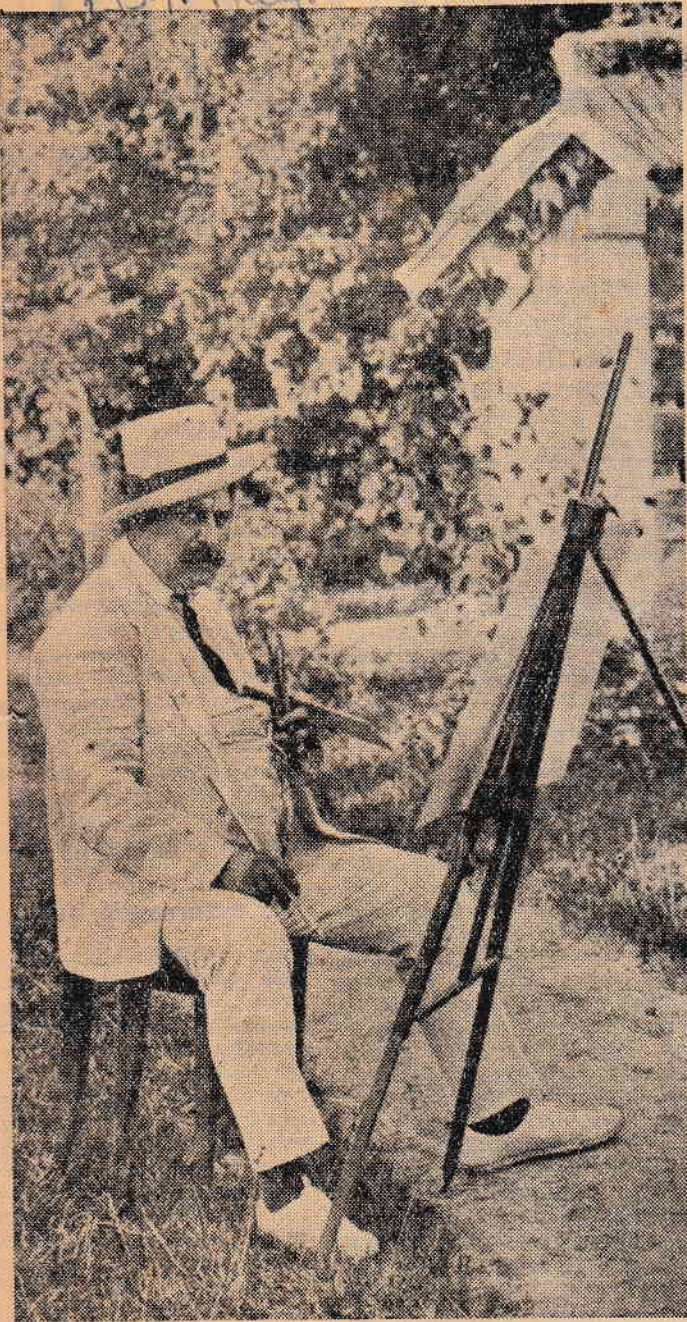

1957. Aug.

A Vasárnapi Ujság 1912-ben készült fényképe Rippl-Rónai Józsefről

A HÉT DOMB VÁROSÁNAK KINCSE

„Miótan a művészeknek csak önmagából, s a természetből lehet még újat merítenie — jobban kell a természetben elmerülni, mint a régi stílusok általuk kevésbé átérezhető szellemébe. Igaz, hogy ez nehezebb feladata a művészeknek,

mert továbbhaladást jelent, amivel megbirkózni nehéz dolog”. (Rippl-Rónai József.)

Hét dombra épült Kaposvár, mint Róma. E hét domb egyikét Róma-hegynek keresztelték valamikor. A gyümölcsösök, apró házak mellett szuszogó út visz felfelé. Egy nagy kanyar, s zöld bányásokban elénk tárul a hegy, a város kincse, a „Rippl-ház”. Kastélynak kicsi, villának nagy. Nyaralónak komoly, múzeumnak bohém. Összetett és mégis hallatlanul egyszerű, mint nagy lakójának, az idén ősszel harminc éve halott Rippl-Rónai Józsefnek művészete.

esztivál

A kapun túl kívánczó vándor felé hatalmas fákból álló fasor bólogat. Ő ültette a fákat... A kapu nehezen nyílik, mégis mindenki megtalálja az elkorhadt kerítés bebüvőjét, a ház barátainak bejáratát. S mivel itt mindenki barát, az öreg kapu akár nyugalomba is vonulhat.

A ház belülről állandóan várakozó hangulatot áraszt. Mintha minden bútordarab harminc évvel fiatalabban a gazdát várna haza. A könyvespolc tetején a „Szerelem” egy kötete, Móricz Zsigmond dedikációjával: „Nagyságos Rippl-Rónai Józsefné úrasszonynak mély tisztelettel... 1915.” A könyv félig nyíva, mintha éppen most tette volna le kezéből a kis francia unokahug, a lányaként szeretett Anella. Az állótükör előtt kefe, hajtűk. Talán Lazarine asszony széles florentinkalapjából potyogtak ki...

S a ház — mégsem múzeum! Lakói vannak, akik élnek benne mindennapi életüket. E négy ember életének első és legfőbb gondja: megőrizni nagy rokonuk, a világhíres festő emlékét. Ezért olyan még ma is ez a ház, mint Rippl-Rónai idejében.

A ház mai két asszonya: Márta és Klári, nemesupán háziasszonyok és dolgozó nők, de tárlatvezetők, múzeumigazgatók, művészettörténészek, idegenvezetők is ebben a kis birodalomban. Vándor, aki ide beteszted lábadat, először múzeumlátogató vagy! Megmutatják a nagy francia ágyat, ahol lehunyta szemét, a vitrinben őrzött naplótöredékeket, párisi pasztfestéket, széles szürke kalapját, a pénztárcát, amelyet kívül gyönyörű bőrmunka, belül gyöngyhímzés díszít.

Előkerül az ősz hajtincs, amit Lazarine őrzött imakönyvében. Ihatsz saját tervezésű pohárból, megsimíthatod a kezét, melyet Medgyessy Ferenc, a nagy szobrászművész örökölt meg köbe merítve. Beleülhetsz az „Öreganyám székébe”... Az „Öreganyám”-at 1894-ben fésietta s megkapta érte azt a tízezer koronát, amiből a rómahegyi ház ára kitélt.

Elfáradtál? Lábad egy kopott perzsán hever. Egy képért kapta cserébe egy perzsa embertől. Mellette szekreter és zöldeskosz kényelmes karosszék. Ráismersz? A „Ripli bácsi”, „Flox és Filox”, „Karácsony”, „Öreg férj, fiatal feleség” és a többi kép szereplői ők. Arrébb két gyertyatartó és egy bronzangyal. A „Szomorúság” mélyen hallgató tanúi. Vázlatok és tanulmányok köröskörül. Majdnem minden kaposvári ház őriz egy ilyen vázlatot.

Ha végigjártad a műtermet is, már nem múzeumlátogató — családtag vagy, s nem húzhatod ki magad a készülő fekete kávédarálás alól. Az ecset mellől a kertbe jön eléd Martyn Ferenc, a rokon, ha este érkezel, találkozhat a marcali főorvossal, Martyn Róberttel is, akit „csodadoktornak” „hegyi tanárnak” titulál a környék népe...

A hét domb városának nagy kincsé van. S mint a kincset találták legtöbbször, nem tudja még, mi van birtokában! De már eszmél, s ennek első ékes bizonyítéka a nemrég megalakult Rippl-Rónai emlékbizottság. A somogyi Rippl-Rónaival most ismerkedik Somogyország, s mint nagyszerű családtagot, bemutatni igyekezik az egész országnak. Halálának harmincadik évfordulójára könyvet adnak ki a nagy művész életének minden somogyi vonatkozásáról. Iparművészeti alkotásaitól, somogyi modelljeitől a levelezésig, a rómahegyi ház bemutatásáig mindenről számot ad ez az emlékkönyv. Általa elfoglalja majd Rippl-Rónai József az őt legjobban megillető helyet — nem csupán a magyar művészettörténelemben — de a számára oly kedves somogyiak szívében is.

SOMOS ÁGNES